

Проучване на входното ниво на правни знания на студенти от магистърска програма „Спорт и сигурност“ и ОКС бакалавър, специалност „Спортен мениджмънт“

д-р Васил Димитров, гл. ас. Албена Димитрова-Денкова

Study on the entry level of knowledge of law of students' Master program "Sports and security" and Bachelor of Science in "Sports Management": checking the entry level is an innovative educational tool originated with the rapid progress of home education. Questions directed to specific foundations of relationships, norms of written law, as well as relations between individuals and institutions. The results can serve as proof that apathy and conformism are pattern at the university. Because the vocation of the university is to learn - not only the knowledge and respect for the rules, tolerance and respect for each established right!

Keywords: Regulatory, Criminal Code, persons of legal relations.

Правната подготовка зависи от много фактори. Един от тях е и организацията на процеса на обучение и оценка на резултатите от него. Въпросите насочват към спецификата на основите на взаимоотношенията, нормите на писаното право, а така също и отношенията между лицата и институциите.

Проверката на входящо ниво е новаторски образователен инструмент, зародил се с бързия напредък на родното образование. То включва различен по обем знания, които не винаги кореспондират с новото учебно съдържание, предвидено за изучаване, но трайно останали в паметта на студента след приключване на входната учебна година. За съжаление, не се и съпоставят с проверка на изходящото ниво, доколкото такова не е предвидено. Например, студентите от специалност „Спортен мениджмънт“ в рамките на семестъра, правят множество проверки на входно ниво от типа контролна работа. Те се стараят да се подготвят добре, защото съответните оценки ще имат отношение към техния краен успех. В повечето случаи, подготовката изисква преговор на почти цялото изучено съдържание по съответният предмет.

Предлагат се и алтернативни решения за преодоляване на отчетените пропуски. Времето през семестъра позволява съгласуване и планиране проверките на входните нива така, че студентите да не бъдат натоварвани прекомерно и да се намери възможно най-оптималната форма за тяхното провеждане. Факт е, че проверката на нивото в определени случаи, може да бъде осъществена и с устни препитвания, което би облекчило натоварването на студентите. Затова търсенето, развитието и промяната в тази насока е не само необходимо, но и задължително условие за оптимизиране на цялостната учебна дейност по правна подготовка в университета.

Хипотеза: допускам, че ще бъдат открити пропуски в знанията по правна подготовка на входящото ниво на студентите при създаване на база данни.

Целта на настоящето изследване е да се проследи входящото ниво на правни знания на студенти от магистърска програма „Спорт и сигурност“ и ОКС бакалавър специалност „Спортен мениджмънт“.

От така поставената цел произтичат следните **основни задачи:**

- да се разкрият основните пропуски в знанията на студентите;
- да се очертаят и анализират взаимовръзките на разглежданите правни казуси между различните групи студенти;
- да се изведат изводи и препоръки, за мотивиране и стимулиране на студентите за системно и задълбочено учене по време на семестъра.

Методика на изследването: проучване на литературни източници, наблюдение, беседа. Използван е и специално разработен тест, посветен на правната подготовка.

Методика на извадката на теста: направен е опит за тестване на две специалности от бакалавърска и магистърска степен, като подбора е на тестваните лица е на случаен принцип.

Организация на проведените изследвания:

Научните изследвания са проведени в Национална спортна академия „Васил Левски“ за периода от месец ноември 2012 година до февруари 2013 година.

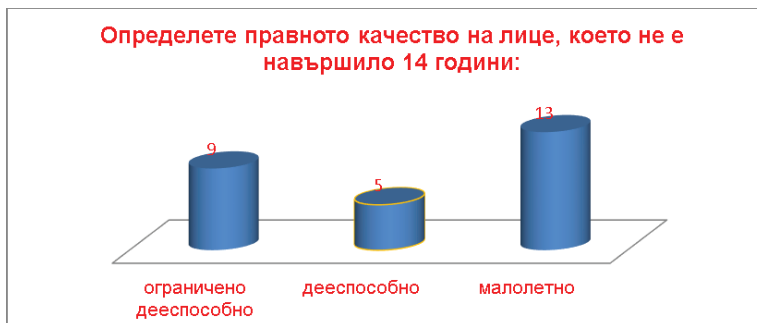
Предмет на настоящето изследване е установяване на нивото знания на студентите по правна подготовка в магистърска програма „Спорт и сигурност“ и студенти от ОКС бакалавър специалност „Спортен мениджмънт“.

Обект на изследване са: 17 студенти от магистърска програма „Спорт и сигурност“ - и 10 от специалност „Спортен мениджмънт“.

Анализ и интерпретация на резултатите:

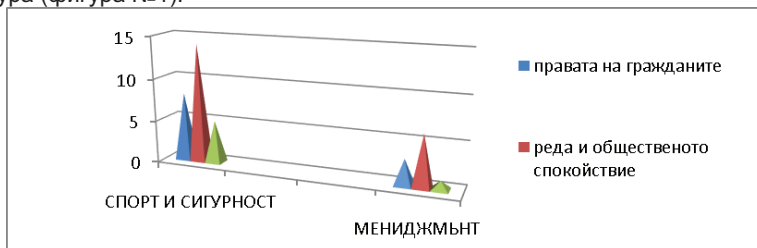
Данните бяха подложени на математико-статистическа обработка с помощта на програмата SPSS19. Получените резултати са обработени чрез изчисляване на едномерно разпределение на данните, вариационен анализ.

На базата на експертна оценка при анализа на получените резултати фокусирахме нашето внимание към някои основни наказателно и гражданско правни въпроси, касаещи както вътрешното, така и международното право.

Фиг. № 1. Качеството на лице ненавършило 14г.

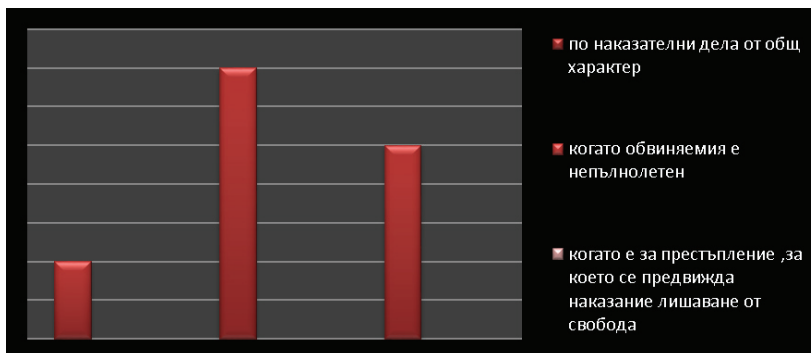
На въпроса „Определете правното качество на лице, което не е навършило 14 години?“, преобладаващите верни отговори дават студентите от магистърската програма, което показва не само усвоени основни знания, а в частност и добра обща култура (фигура №1).

Фигура № 2. ХУЛИГАНСТВОТО Е ПРЕСТЪПЛЕНИЕ ПРОТИВ

На въпроса свързан с хулиганството (фигура № 2), интересен е факта, че има колебаещи се в отговора студенти, като преобладават правилни отговори в магистърската програма. Студентите бакалаври, също дават правилен отговор с малко брой грешки. Трябва да отбележим, че при вторите отговорите се влияят и от пред-

варителната им правна подготовка в различни гимназии – езикови, търговски и други, а не само спортни.

Фигура № 3. Участието на защитник в наказателно производство е задължително

Интересно е и разпределението на отговорите свързани с участието на защитник в наказателно производство. Половината от респондентите дават отговор различен от верния, въпреки изчерпателния текст предвиден в закона – НПК [2].

Чл. 94. (1) Участието на защитник в наказателното производство е задължително, когато:

1. обвиняемият е непълнолетен;
2. обвиняемият страда от физически или психически недостатъци, които му пречат да се защитава сам;
3. делото е за престъпление, за което се предвижда лишаване от свобода не по-малко от десет години или друго по-тежко наказание;
4. обвиняемият не владее български език;
5. интересите на обвиняемите са противоречиви и един от тях има защитник;
6. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2008 г.) е направено искане по чл. 64 или обвиняемият е задържан;
7. (отм. - ДВ, бр. 32 от 2010 г., в сила от 28. 05. 2010 г.);
8. делото се разглежда в отсъствието на обвиняемия;
9. обвиняемият не е в състояние да заплати адвокатско възнаграждение, желае да има защитник и интересите на правосъдието изискват това.

(2) В случаите на ал. 1, т. 4 и 5 участието на защитник не е задължително, ако обвиняемият заяви, че не желае да има защитник.

(3) Когато участието на защитник е задължително, съответният орган назначава за защитник адвокат.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2010 г., в сила от 28. 05. 2010 г.) Извън случаите по ал. 1, по дела за тежки престъпления прокурорът или съдът по реда на Закона за правната помощ може да назначи на обвиняемия резервен защитник, независимо от упълномощаването на защитник, когато това е от изключително значение за провеждане на наказателното производство в разумен срок.

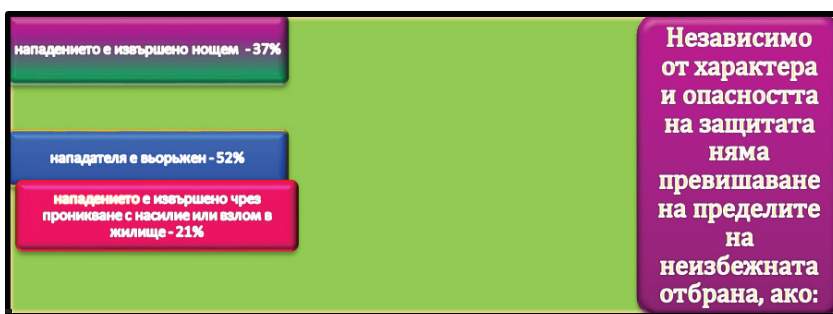
(5) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2010 г., в сила от 28. 05. 2010 г.) В случаите по ал. 1 назначеният защитник продължава участието си в наказателното производство като резервен защитник, когато обвиняемият упълномощи друг защитник или се откаже от защитник, ако са налице условията по ал. 4.

(6) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2010 г., в сила от 28. 05. 2010 г.) Резервният защитник се запознава с делото, прави необходимите извлечения и присъства при провеждане на процесуални действия с участието на обвиняемия. Другите права по чл. 99, ал. 1 упражнява по искане или със съгласие на обвиняемия, а без такова съгласие - ко-

гато защитата е задължителна и упълномощеният защитник, редовно призован, не се явява по неуважителни причини.

Специфика - обвиняемия е пасивно легитимиран в процеса - по силата на повдигната срещу него обвинителна претенция, с настояване за реализиране на наказателна отговорност.

Абсолютно задължителна защита - хипотезите са регламентирани в чл. 94, ал. 1, т. 1 и други от НПК. Тези хипотези са изброени изчерпателно с императивна правна норма. Те са абсолютни, защото, когато са налице се назначава служебен защитник и това никак не зависи от волята на обвиняемия. Обвиняемият дори и да заяви, че не желае да има защитник, такъв ще му бъде назначен. Обвиняемият за да се освободи от така „наложеният“ защитник може да упълномощи друго лице за защитник. Служебно назначеният защитник трябва да е адвокат.

Фигура № 4

Криминалистическият опит сочи, че ако не самото престъпление, то поне физическите и психически вреди биха могли да бъдат избегнати, ако потърпевшият има необходимата правна култура и познания за адекватно реагиране в рисковите ситуации.

Тук разсейването на отговорите е голямо и в преобладаващата си част те са неверни. Тематиката е изключително дискусийна. Например, при грабеж се приема, че обект на защита е само имуществото, което нападателят цели да отнеме. В случая нападение има и върху личността, тъй като при грабежа имуществото се отнема със сила и заплаха, насочени срещу личността. Когато нападателят засяга по-незначително имущество, нападеният не е длъжен да се остави да бъде ограбен, а може да се защитава с всички средства, с които разполага, стига да не превишава пределите на неизбежната отбрана [1].

Чл. 12. НК (1) Не е общественоопасно деянието, което е извършено при неизбежна отбрана - за да се защитят от непосредствено противоправно нападение държавни или обществени интереси, личността или правата на отбраняващия се или на друго чрез причиняване вреди на нападателя в рамките на необходимите предели.

(2) Превишаване пределите на неизбежната отбрана има, когато защитата явно не съответствува на характера и опасността на нападението.

(3) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 120 от 1997 г., бр. 75 от 2006 г.) Няма превишаване пределите на неизбежната отбрана, ако нападението е извършено чрез проникване с насилие или с взлом в жилище.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., предишна ал. 3, бр. 62 от 1997 г.) Деецът не се наказва, когато извърши деянието при превишаване пределите на неизбежната отбрана, ако това се дължи на уплаха или смущение.

Заклучение:

Целта на настоящето емпирично изследване е свързана с проследяване на входящото ниво на правни знания на студенти от магистърска програма „Спорт и сигурност“ и ОКС бакалавър специалност „Спортен мениджмънт“. Получените резултати, като цяло потвърждават издигната хипотеза. Установи се, че съществуват пропуски в знанията по правна подготовка на входящото ниво на студентите.

Необходимо е опресняване и допълване на правните знания, да се стимулира логическото мислене, с решаване на практически казуси и разглеждане на съдебна практика по конкретни дискуссионни теми. Най-голям плюс е в това, че натоварването на студентите при усвояването на материала е разпределено през семестъра и на отделни части.

Резултатите могат да послужат, като едно доказателство, че апатията и конформизма не са модел на поведение в университета. Защото призванието на университета е да учи – не само на знания, а и на уважение към правилата, толерантност и зачитане на всяко регламентирано право!

Използвана литература:

1. Василев, К. Ефективна самозащита. издателство „Кота“, С. 2003. с. 112.
2. Наказателен кодекс

За контакт:

ас. Васил Димитров, доктор, Катедра „Мениджмънт и история на спорта“, НСА „Васил Левски“ – Ректорат, Студентски град, e-mail: vasil1331@abv.bg

гл. ас. Албена Димитрова - Денкова, доктор, Катедра „Психология, педагогика и социология“, НСА „Васил Левски“ – Ректорат, Студентски град, e-mail: albena234@abv.bg